

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך - בקר

עלון מס' 89 | שנה 2

בדרך הפרשה

בִּלְבַב שְׁלֵם שִׁסְפֵק לִי אֵת כָּל צָרְכִי. אִי לֶכֶה כָּל הַשְׁתַּדְּלוּתִי מִיִּתְרֵת". קָם אוֹתוֹ יְהוּדִי וְקָבַל הַחֶלְטָה אֲמִיצָה: לִבְטַח בַּהֲקֵב"ה בְּכָל לְבוֹ וּמְאוּדוֹ. הִלְךְ הַבִּיָּתֵהוּ, הִתְיָשַׁב מוֹל הַתְּנוּרָה וְאָמַר פְּרָקִי תַּהֲלִים. כַּאֲשֶׁר הִבְחִינוּ בְּכֹה אֲשֶׁתּוֹ וּמִשְׁפָּחָתּוֹ, תִּבְעוּ מִמֶּנּוּ לְחֹזֵר וְלַעֲבֹד, אֶה אוֹתוֹ יְהוּדִי לֹא שָׁמַע לָהֶם. הוּא גָּעַר בָּהֶם וְאָמַר: הָאֵם הַשְׁתַּבְּשָׁה עֲלֵיכֶם דַּעֲתְכֶם? הֲלֹא שָׁמַעְתִּי מִהָאֱלֹשִׁי"ה הַקָּדוֹשׁ שְׂאֵם אָדָם בּוֹטֵחַ בַּהֲקֵב"ה, בָּאֵה אֵלָיו פְּרִנְסָתּוֹ בְּלֹא טְרַח! לָכֵן, לָמָּה לִי לְהִתְאַמֵּץ וְלַעֲמֹל קֶשֶׁה בְּקָר וּבַחֶם? מִמִּילָא מַה

החמור שהגיע עם אוצר גדול של זהב!

"וישבתם על הארץ לבטח" (כה, יח).

בְּזַמְנֵנו שֶׁל הָאֱלֹשִׁי"ה חִי יְהוּדִי שֶׁהִתְפָּרַגְס מֵהוֹבְלָת טִיט וְחֶמֶר בַּעֲגָלָה הִרְתוּמָה לְחֶמֶר. בְּאֶחָד הַיָּמִים דָּרַשׁ הָאֱלֹשִׁי"ה בְּנוֹשֵׂא מִדַּת הַבְּטָחוֹן, וְאָמַר: מִי שִׁיבְטַח בְּכָל לְבוֹ בַּהֲקֵב"ה, מְבִטֵחַ לוֹ שֶׁהֲקֵב"ה יִזְמֵן לוֹ פְּרִנְסָתּוֹ לֹא טְרַח. מִדָּה זֹאת בְּטָחוֹן הִיא מַעַל מִדַּת הַהִשְׁתַּדְּלוּת.

שָׁמַע אוֹתוֹ יְהוּדִי אֵת דְּרָשׁתּוֹ שֶׁל הָרַב, וְאָמַר לַעֲצוּמוֹ: "מִדּוּעַ עָלִי לַעֲמֹל קֶשֶׁה כָּל חַיִּי? בּוֹטֵחַ אֲנִי בַּהֲקֵב"ה

באו תלמידי האלשי"ה ושאלו את רבם: "כמה כחו של יהודי זה מאתנו? אנו מבקשים את מדת הבטחון ואין אנו מצליחים להשיגה, והוא שמע פעם אחת ועשה מעשה, ישב ואמר תהלים ליד התנור, וזכה באוצר?"

אמר להם האלשי"ה: "היהודי הפשוט הזה, כששמע על מדת הבטחון לקח את הענין ללבו בלי פקפוק וספק, כאלו לא היתה מציאות אחרת. לא כן אתם נהגתם. כיון שיש לכם עדין מעט פקפוקים וחששות, חסרים אתם את שלמות הבטחון!"

("מדרגת האדם")

שמוכן לי - יגיע אלי משמים. מציע אני אף לכם לנהוג כה, והפרנסה תבוא לנו מידו הפתוחה והרחבה של הקב"ה.

לאחר שאזל כספו, מכר היהודי את החמור והעגלה לגוי. הלך הגוי עם החמור לחפר בור, ומצא שם אוצר גדול של זהב. מלא הגוי שקים בזהב, הטעינם על העגלה והמשיך לחפר, אך לפתע נפלה עליו אבן מההר, ומת. משבושש הגוי לחזר, הלך החמור לבעליו הראשונים - אל בית היהודי אותו הכיר.

כשהגיע החמור לביתו, החל לנער. יצאו בני הבית וראו החמור טעון בשקי זהב. באו אל היהודי ואמרו לו: "הקב"ה הושיעך כבטחונך", וכך התעשר היהודי.

בְּדֶרֶךְ הַשְּׂמֵטָה

להם את יבולו. "גיר" קונה מהחקלאים את יבולם, ובמדת הצרף קוצרת, קוטפת, אוספת, כובשת ואורזת את תוצרתם. ישנו שתי דרכים לפיהן קובעת החברה את המחיר: האחת, לפי הערכת היבול בשדה, והשניה, לפי המשקל הסופי. נציג החברה בא, הסתובב בשדה, ואמר: 'נקבע את המחיר לפי הערכה'. כתבו חוזה וחתמו.

"וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים" (כה, כא).

מעשה בחקלאי חרדי, ר' משה כהנא, ממושב "בית חלקיה".

ערב שנת השמטה תשנ"ד הקדים וזרע בחדש אלול את שדותיו בשבלת שועל, למאכל בהמת יהודים. כשהגיעה עת הקציר הזמין את חברת "גיר" למכר

ר' משה שהוא טוב לשמים וטוב לבריות, שמע את הטענות, ואף על פי שהיה בידי חוזה חתום, נהג לפנים משורת הדין וקרע את ההסכם. הפועלים החלו לכבש את התבואה, לעשותה חבילות רבועות בשדה, והנה הם רואים דבר פלא, היו למעלה מפי שנים חבילות מהממצע לדונם. לבסוף כששקלו את החבילות, הגס הפך גלוי וידוע, על המשקל הופיעו מספרים גבוהים... היבול היה פי שנים וחצי מהרגיל!!!

("גר לשלחן שבת")

עברו מספר שבועות, אחרי שקצרו הפועלים את השבולים, ונציג החברה ראה את ערמות התבואה בשדה, שהיו לטעמו מאכזבות, אמר שהם רוצים לחזור מהחוזה בו נקבע המחיר על פי הערכה. טענתו היתה: "כשקבענו את החוזה חשבנו שהשדה נזרע בחדש חשון, כמו בכל שנה ושנה, שזהו זמן הזריעה הרגיל, בשל כך כשראינו את גובה השבולים חשבנו שהיה לה יבול מצלח, אף עכשו אנו מבינים שכיון שאתה שומר שמטה זרעת כבר בחדש אלול, ולכן היבול היה נראה מצלח, על כן נקבע את המחיר לפי משקל!"

מה ארע בגורלו של בעל בית המרוזח שפירב למכור יין בשבת קודש לגנרל הרוסי?

"את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'" (כו, ב). כתב רש"י: "אני ה': נאמן לשלם שכר".

לפעמים נראה כי שמירת השבת מסכנת את האדם ועלולה לפגוע בו, אולם שוב ושוב מוכח כי ההפך הוא הנכון, ודוקא בזכות ההקפדה על שמירת השבת זוכה האדם לנסים ולנפלאות.

בספר "זכרון יעקב" מובא בענין זה המעשה הבא. בעיר קטנה בליטא במחוז קובנא חי לו יהודי נכבד מאד, איש ספר ובעל בעמיו, לפרנסתו נהל האיש בית מרוזח, ומלבד מרתף של יין, הקים שם גם מקום שעשועים, והאצילים הפולנים אהבו מאד להתאסף, להשתעשע שם ולהשתכר להנאתם.

חיי הכבוד והרנחה שהיו מנת חלקו של היהודי לא הסיוחו את דעתו מקביעת עתים לתורה, ונעזמותו גרמה לו שיהיה נכבד ורצוי לכל יודעיו ומכריו.

בשנת קצ"א, עם סיום מרידת הפולנים, שבו צבאות רוסייה מורשא ואחד הגנרלים הרוסיים בחר לעבור עם

כל גודויו דרך אותה עיר, הוא הגיע לשם בליל שבת כשהוא וכל חיליו עפים ויגעים מטלטולי הדרך. כששמע שבעיר קים בית מרוזח ומרתף יין, שלח מיד אחד ממשרתיו אל היהודי כדי לקנות ממנו יין טוב. כשראה הגנרל את המשרת שב בידים רקות, כעס מאד, הוא שלח אל היהודי שני חילים נוספים שייעבירו בשמו פקדה נחרצת "עליו למכור להם יין ללא שהיות!"

אולם החילים שבו וספרו כי היהודי השיב להם, שלו אסור לסחור ולמכור בשבת קודש, אף הוא מסכים לתת לגנרל את מפתחות בית המרוזח, שיקח בעצמו כל דבר שיחפץ בו לבו.

כשנמסרה התשובה האמיצה לגנרל, התעוררו בו רגשי התפעלות כלפי בעל בית המרוזח, והוא בקש לפגש אותו פנים אל פנים, ולהתחקות אחר מהותו, האם הוא רק יהודי חצוף ועז פנים המעז להשיב ריקם את פני הגנרל הגדול בתשובות מתגרות, או שמדובר באמת באדם ערכי, המוכן למסר את כל רכושו עבור עקרונות דתו.

כא אל בית היהודי, ונדהם, הבית הגדול והמפאָר היה

היה מואר היטב, ומנורות רבות דולקות הציצו מכל פנה, נקיון וסדר נפלאים שררו בו, השלחן היה ערוה ברב הדר, בני הבית היו לבושים במלבושים מלכותיים, ואצילות פניו של בעל הבית נכרה מכל תנועותיו, אפילו גוי מגשם כמוהו יכול היה להבחין על נקלה באיירה של קדשה ומלכות החופפת על הבית.

הוא הציג את עצמו לפני היהודי, ונסה להבין, איך יתכן שלמרות תארי הכבוד המרבים שלו, ומעמדו החשוב הוא מעז להשיב פניו ריקם.

השיב היהודי, "יסלח לי כבודו, אבל ישנו בעולם אחד שהוא גדול ונכבד ומרומם ממה, וגם גדול ונכבד מאנשים חשובים ממה, הלא הוא הקב"ה. כל העולם כלו חיב לשמע לו, וכשהוא מצוה אותי שלא אעסק במשא ומתן בשבת, מה ביכולתי לעשות?! אבל אדוני הנכבד, אם כבר זכיתי כעת לכבוד הגדול בבקורה האישי בביתי, אשמח מאד לארח אותה, אנא ממה.

השאר אצלי, וכבד אותי בכבוד הגדול הזה".

נהנה הגנרל מתשובת היהודי, ונשאר בביתו, עד מהרה הגש לשלחן זין טוב, והגנרל התענג עליו, בנוסף לכה גם טעם מכל המאכלים היהודיים המסורתיים אשר נעמו לו מאד.

בצאתו מן הבית הושיט ליהודי מטבע זהב גדולה, ובקש לשלם על הוצאות הארוחה, אך היהודי סרב, חלילה לי לקחת כסף על הוצאות שבת קדש, הלא מראש אמרתי ששכרי הוא עצם הכבוד על ארוח שר נעלה ונכבד כמוה.

שמע הגנרל את דבריו, הוציא מכיסו את פנקסו האישי, רשם את שמו ונפרד ממנו בידדות רבה, חלפו שנים מספר, הגנרל הספיק להתקדם בתפקידיו, והפך למפקח הראשי על כל בתי הסהר במדינה, והנה ארעה התפתחות פוליטית דרמטית, מארגן המרד נתפס וכל נירותיו החרמו, בין השאר נמצא מזכר בהם מנהגו להתארח עם אצילים בבית

הוא הציג את עצמו לפני היהודי, ונסה להבין, איך יתכן שלמרות תארי הכבוד המרבים שלו, ומעמדו החשוב הוא מעז להשיב פניו ריקם.

השיב היהודי, "יסלח לי כבודו, אבל ישנו בעולם אחד שהוא גדול ונכבד ומרומם ממה, וגם גדול ונכבד מאנשים חשובים ממה, הלא הוא הקב"ה. כל העולם כלו חיב לשמע לו, וכשהוא מצוה אותי שלא אעסק במשא ומתן בשבת, מה ביכולתי לעשות?! אבל אדוני הנכבד, אם כבר זכיתי כעת לכבוד הגדול בבקורה האישי בביתי, אשמח מאד לארח אותה, אנא ממה.

המרוחץ היהודי באחת הערים במחוז קובנא. תוך שעות בודדות הפתע היהודי לגלות בביתו משלחת שוטרים עם עגלה מכסה, וילא שום הסבר נוסף מציא את עצמו כפות בתוכה ומוכל לזילנא, שם נאסר בבית הפלא במקום מבדד, כאחד האסירים המסכנים ביותר.

ביום מן הימים הגיע מפקח בתי הפלא לבקור, הוא הכיר את בעל האכסניה, והתפלא מאד על כליאתו בכלל, ובפרט בתנאים המחמירים הללו "מה קורה פה, יהודי נכבד?" שאל, והיהודי השיב "כמוה פמוני לא אדע על מה מאשימים אותי". המפקח התגיס לטפול אישי בענין, וכשנודע דבר

האשמה, אסף את שרי המועצה ואמר לפניהם "אני ערב בעד היהודי הזה שהוא נקי מעוון מרד! הוא בעל אכסניה פשוט, ומאין לו לדעת את מזימת אורחיו ומבקריו!?" הוא הוסיף וספר כמה התפעל ממנו במפגש שהיה ביניהם, והשרים אשר התפעלו מאד למשמע הדברים, מהרו להוציאו לחפשי.

כשהגיע היהודי לביתו, הוא ברה ברפת הגומל על הנס שנעשה לו, ועם זאת לא רצה לסמך על מעשה נסים, ולא נח עד שמכר את ביתו ואת כל אשר לו ועבר לגור בארץ הקודש.

("ומתוק האור" - שבת קדש)

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 5-804-659-95 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ